Falusi élet

Közös erővel a tsz vagyon védelméért

Megyénk területén az elmúlt években jelentős eredményeket értünk el a termelőszövetkezeti gazdaságok megszilárdítása, a vezetés színvonalának emelése, és a közös vagyon védelme területén. Ezek a feladatok azonban a jövőben is igen fontosak lesznek. A mezőgazdaság szocialista szektorának alapvető része a termelőszövetkezet.

Termelőszövetkezeteink tulajdonában jelentős értékek vannak, és ezek az értékek társadalmi tulajdont képviselnek.

Ma már társadalmunk többségét érdekli a termelőszövetkezetekben folyó élet, a terméshozamok emelésének módszere, a korszerű agrotechnika, és természetesen az is, hogy termelőszövetkezeteinkben milyen a közös vagyon sorsa, milyen a társadalmi tulajdon becsülete.

Termelőszövetkezeteink zömében fiatal gazdaságok. A közös úton még csak most kezdenek járni. Érthető, hogy a termelőszövetkezetek tagjai közül sokan még nem érzik a közös vagyon iránti felelősséget, nem érzik azt, hogy a közös vagyon védelme egyéni ügy is.

Több helyen tapasztalható még, hogy a terményekkel, állatokkal, gépekkel, alkatrészekkel és különböző anyagokkal hanyagul bánnak.

nem egy helyen a lopás is előfordul. A termelőszövetkezetek fejlődésével természetesen ez a helyzet meg fog változni, de nem önmagától. Tudatosan azon kell dolgozni, hogy a termelőszövetkezetekben minél előbb olyan légkör alakuljon ki, amelyben

maga a tagság ítéli el azokat, akik a közös tulajdont bármily módon megkárosítják.

A termelőszövetkezetekben előforduló lopásoknál nemcsak magát a tényt kell nézni, hanem ennek gazdasági kihatásait is. Ha a vetőmagot illetéktelenül eltulajdonítják, ez kihatással van a jövő évi termésre is. Ugyanúgy, ahogy a takarmány eltulajdonítása, vagy pocsékolása nemcsak az állatállomány leromlását eredményezi, hanem például a tejtermelés csökkenése következtében nagymértékben kihat a közös jövedelemre is.

A termelőszövetkezeti közös tulajdon védelme igen sokrétű és bonyolult feladat. Sok helyen azt mondják, hogy nagy a szövetkezet területe, nehéz az ellenőrzés, mindnütt nem lehet ott az elnök sem. A közös vagyon védelme egyrészt nemcsak az elnök feladata, másrészt a szövetkezeti gazdaság minden területén dolgoznak becsületes, a közös gazdaságot védő és féltő emberek. Másrészt a tapasztalat is azt igazolja, hogy

ahol a kisebb szabálytalanságokkal szemben is felléphek, ott általában nem kerül sor a társadalmi tulajdon nagyobb mértékű megkárosítására.

Emellett igen fontos, hogy a szövetkeztek vezetői a nagy termelési kérdések mellett időnként foglalkozzanak a tagság ügyesbajos, személyes dolgaival, ez sok félreértést tisztázhat, javítja a munkafegyelmet.

A közös vagyon védelméhez tartozik az is, hogy az őszi betakarításnál tárolt termények és takarmányok el ne pusztuljanak, és a közös gazdaságban kerüljenek felhasználására. Egyik-másik szövetkezet takarmányos szérűje úgy néz ki, mintha ott vihar pusztított volna, másutt tél elején rengeteg az alomba és sárba taposott takarmány. A takarmánnyal való helyes gazdálkodás egyrészt a közös tulajdon védelmének része, másrészt az állattenyésztési tervek teljesítésének alapja.

Ugyancsak az állattenyésztésben fordul elő gyakran a feketevágás, és az úgynevezett „kényszervágások".

Nem vitás, hogy ezek is a közös vagyon rovására menek.

A bűnüldöző hatóságok egymagukban nem elégségesek arra, hogy a termelőszövetkezeti közös vagyont a herdálókkal szemben megvédjék. Ehhez

valamennyi közös gazdaságot szerető tag összefogására van szükség.

és arra, hogy a mezőgazdasági igazgatás területen dolgozók is sokkal többet törődjenek ezzel a kérdéssel. Alapvetően két dolog szükséges. Az egyik: társadalmi összefogással megszüntetni a közös vagyon fosztogatását, rongálását, a másik: szigorúan felelősségre vonni azokat, akik a közös vagyont elherdáljak, és azokat is, akik tudnak ugyan a közös vagyon elherdálásáról, de nem tesznek ellene semmit.

Izsák János
ügyész

Munkaegység helyett havi fizetés

Hogyan válik be az új javadalmazási rendszer a csehszlovák termelőszövetkezetekben?

Csehszlovákia termelőszövetkezeteinek egy részében tavaly már nem a munkaegységek alapján osztották el a jövedelmet, hanem a havi fizetés módszerét alkalmazták.

Az új módszer lényege az, hogy a termelőszövetkezetek — rendszerint a megelőző évben kifizetett munkaegység érték figyelembe vételével — meghatározzák az egyes munkákért járó pénzbeli értéket, és azt a hónap végén kifizetik.

Kétféle prémium

A készpénzfizetés mellett kétféle prémium van a csehszlovák szövetkezetekben. Az egyik az, amellyel évközben jutalmazza a kiemelkedő, vagy soronkívüli munkateljesítményeket. (Ez lényegében célprémium.)

A másik prémiumot év végén fizetik ki a termelési költségek, a felujításra, beruházásra, szociális és kulturális célokra fordított összegek levonása után fennmaradó tiszta haszonból. (A termelési költségek kategóriába tartozik a havi fizetés is.)

A tavalyi évben hetven termelőszövetkezetben alkalmazták a jövedelemelosztásnak ezt a módszerét. A készpénzfizetést biztosító termelőszövetkezetek erős, jól szervezett és jól működő gazdaságok, ahol anyagi tartalékok vannak, és alaposan kidolgozott pénzügyi terv, amelyek együttesen biztosítják a több százezer koronát kitevő havi fizetéseket. A szövetkezetek fokozatosan térnek át a havi fizetésre. A Kolin melletti Krechor község termelőszövetkezetében például az első évben a járandóságnak nyolcvan százalékát fizették ki havonta, a többit az év végi zárszámadáskor. Emellett a természetbeni juttatást is fenntartották, és minden száz korona értékű kereset után 13 korona értékű terményt adtak. Más helyeken az egyes munkákért járó összegekbe beszámítják a természetbeni juttatás értékét is.

Növekszik a teljesítmény

Az első év tapasztalatai azt igazolják, hogy a havi készpénzfizetések mellett szorgalmasabban, eredményesen dolgoznak a szövetkezeti tagok, ez különösen a fiatalokra vonatkozik. Az egyik Poprád melletti termelőszövetkezetben minden tag munkalapjára naponta feljegyzi az adminisztráció a végzett munkát és ellenértékét. Így a tagok pontosan és előre tudják már, hogy mennyi pénzre számíthatnak elsején. Ebben a szövetkezetben tavaly a tagok átlagos munkateljesítménye 30 százalékkal növekedett.

A Csehszlovák Agrártudományi Akadémia kidolgozta a termelőszövetkezetek havi fizetéses pénzügyi gazdálkodásának mintarendszerét. A tervezetet a csehszlovák termelőszövetkezetek márciusban összeülő V. kongresszusa fogja megvitatni. Csehszlovákiában arra számítanak, hogy néhány éven belül a termelőszövetkezetek nagy része megteremti az alapot az új rendszerre való áttéréshez.

Egyesültek a piriti tsz-ek

A devecseri járás egyik legjobban gazdálkodó szövetkezete a kisipiriti József Attila Tsz. Ezt tavalyi eredményeikkel is bebizonyították. Január elsejétől már a nagypiritiekkel gazdálkodnak együtt. Remélik, így még eredményesebb lesz a munkájuk. Több gépet szeretnének vásárolni. Csak a kispiritiek 200 sertés hizlalását vállalták. Az együttes tervet még ezután állítják össze.

Értesítés

A Keszthelyi Mezőgazdasági Technikum értesíti az érdeklődőket, hogy február 6-án megkezdődik az érettségire épülő mezőgazdasági technikusképzés.

Február 5-ig a Keszthelyi Mezőgazdasági Technikumon jelentkezhetnek mindazok, akik érettségivel rendelkeznek, s a mezőgazdaságban végzett munkához kedvük van. A hallgatók két év alatt nappali tagozaton végezhetik el a technikumi tanulmányaikat, technikusi oklevelet kapnak, s technikusi munkakörben helyezkedhetnek el a mezőgazdasági üzemekbe.

Az iskola körülbelül 200 forint térítésért kollégiumi ellátást biztosít. A jelentkezők érettségi bizonyítványukat, önéletrajzukat és a munkahely javaslatát a Keszthelyi Mezőgazdasági Technikum Igazgatósága címére február 5-ig küldjék meg.

Fontos exportcikk a napraforgó

(Tudósítónktól)

A napraforgó legfontosabb olajnövényünk. Étkezésre, margarin- és szapangyártásra, valamint egyéb ipari célokra alkalmas. Igen fontos mezőgazdasági exportcikk.

Az elmúlt években főleg kisüzemi módszerrel termesztették.

Csak az ellenforradalom utáni időben kezdték a vetésterület nagyságát növelni. Veszprém megyében 1960-ban alig több mint ezer katasztrális holdon termelték. *Kriska János megyei főagronómus tájékoztatása szerint 1961-ben Veszprém megyében kétezer katasztrális holdon termelnek napraforgót.* A szerződéses termelők részére mintegy kétszáz mázsa vetőmagot biztosítanak.

A tapasztalat szerint *az új fajták* beállításával és a hazai fajták további nemesítésével *az olajkivonat az eddigi huszonnyolc—harminc százalékról negyven százalék fölé növelhető.* A hazai nemesítésű *iregszemcsei, lovászpatonai* és *kisvárdai* napraforgók magjai száraz anyagra számítva harmincöt—harminchat százalékos olajat tartalmaznak. A krasznodári Összszövetségi Olajnövénytermesztési Kutató Intézet, VNIIMEMK 6540 fajta napraforgó 47,3 százalékos, a VNIIMEMK 1646 fajta pedig 46,5 százalékos olajat ad. De van olyan fajta is, mint például a *Szmena, mely 51 százalékos olajat tartalmaz.*

Napraforgómagra a gazdaságok értékesítési szerződést köthetnek. *A krasznodári fajtáért 400 forintot,* az iregi és lovászpatonai fajtákért *340 forintot,* a kisvárdai és szabolcsi fajtákért *320 forintot fizetnek mázsánként.*

A szerződéses napraforgó után *még tíz forint mázsánkénti felárat térítenek.* Ezenkívül a termelőszövetkezeteknek és állami gazdaságoknak *a száz mázsát meghaladó mennyiség átadása esetén húsz forint felárat fizetnek mázsánként.* Minden átadott mázsa napraforgó után húsz kilogramm olajpogácsa-darát kapnak vissza hatósági áron, melyet jól felhasználhatnak az állattenyésztésben.

A jól gazdálkodó nagyüzemek napraforgóból katasztrális holdanként *tíz-tizenkét mázsás termést is könnyen elérnek.* A most megállapított árak mellett, ha csak tízmázsás átlagtermést veszünk figyelembe katasztrális holdanként, akkor a szerződéses krasznodári fajta után — ha a leadott mennyiség meghaladja a száz mázsát — *4200 forint bevételhez jutnak katasztrális holdanként a termelők.*

Szentgyörgyvári Vendel

Sokféle a mezőgazdaságból

A juhok kettős termékenyítésének eredménye

Részletesen vizsgálták a juhok párosításának hatását, azok szaporítására a Szovjetunióban. Azt tapasztalták, hogy a nyári párosításkor 24 óra alatt végzett kettős termékenyítés 11,3 százalékkal, és a 8 órás időközben végzett pedig 18,8 százalékkal növelte a megtermékenyült anyajuhok számát. Az őszi párosítási idényben a kosok spermája jobb minőségű volt, és így már az első termékenyítéskor több volt a megtermékenyült anyajuh. Huszonnégy óra alatt kétízben végzett termékenyítés során 6,6 százalékkal, a 8 óra alatt kétszeri termékenyítéssel pedig 8,8 százalékkal növekedett a megtermékenyülés. Az őszi idényben a kettős termékenyítés eredményeképpen 8—9 százalékkal, a nyári idényben pedig 10,8—18,7 százalékkal növekedett a született bárányok száma.

Széna és szalma bálázása egy kötözőzsineggel

A széna és szalma betakarításakor a felszedő bálázógépek alkalmazása lényegesen megkönnyíti ezen termények szállítását, rakodását, azonban viszonylag nagy a kötözőanyag költségráfordítása. A jelenlegi dugattyús bálázógépek egymással össze nem függő rétegekben préselik össze a szálastakarmányt, és az így nyert bálának az összekötözéséhez legalább két kötözőzsineg szükséges. A költségráfordítás csökkentése érdekében a következő módszert dolgozták ki a Szovjetunióban: a présdugattyúnak a szálastakarmánnyal érintkező felületére hat présfejet szerelik. Ennek következtében a bálázáskor keletkező rétegek egymásba nyomódnak és ezért kötözésükhöz elegendő egy kötözőzsineg is. A szántóföldi kísérletek eredménye bebizonyította, hogy az ily módon nyert bálák teljes mértékben egyenértékűek voltak a két kötözőzsineggel összekötözöttekkel.

Takarmánykeverékek nedvesítése sertéseknek

Ez a kérdés napjainkban igen időszerű, mert a takarmányozás gépesítése a szokásosnál higabb abrak etetését teszi szükségessé. A kísérletekben a sertések egyik csoportjával enyhén nedvesített (1 kg száraz abrakhoz 0,5 l víz), a másikkal sűrű levesszerűre készített (1 kg abrakhoz 2,5 liter víz) takarmányt etettek. A súlygyarapodásban és a takarmányértékesítésben nem volt lényeges különbség a csoportok között. A nedvesebbre készített keverék etetése nem csökkentette a takarmányfelvételt, ha az evésre az állatoknak elegendő idő állt rendelkezésére. Télen a bekeveréshez használt víz melegített volt. Vizesebb abrak fogyasztásakor a sertések több konyhasót igényeltek és a vágott árujukban növekedett a fehéráru aránya.

Plasztik fűtőlapok a kertészetben

A növényeknek a természeti adottságoktól, a környezettől való függetlensége mindig újabb és újabb megoldásokra készteti a termelőket. A műanyagok terjedésével a kertészeti növények melegágyi kezelése is új lehetőségek előtt áll. Újabban két vastag műanyaglepedő közé vezetik az elektromos fűtőszálakat, a lepedőket átlyukasztják, hogy a vizet átengedjék. Ez a berendezés kerül a melegágyak földjébe, melyet termosztáttal szabályozva fűtenek. A 90x150, illetve 150x400 centiméteres nagy fűtőlapok csatlakozása olyan, hogy a 220 voltos áram is veszély nélkül alkalmazható fűtésükre. Az egyenletes fűtés kiváló eredményeket biztosított a termelésnél.

A gyors elapasztás módja

A gyors elapasztás módszere napi 10 kilogrammnál nem nagyobb tejtermelésű, egészséges tőgyű teheneken alkalmazható. Az eljárás lényege: amikor a bőven tejelő tehén termelését a napi fejések számának és a tejtermelést serkentő takarmányok adagjának csökkentése révén sikerül napi 10 kilogrammra, illetve az alá süllyeszteni, az igen alaposan végzett utolsó fejés után tisztára mossuk a tőgybimbókat, majd a bimbócsatorna nyílását plexit kloroformos oldatával lezárjuk.

A bimbócsatornák lezárásának az a célja, hogy ezáltal megakadályozzuk kórokozó mikroorganizmusoknak a tőgybe jutását. Az utolsó fejés után két-három nap múlva beáll a tőgyben az a maximális nyomás, ami külsőleg a tőgy duzzadtságában nyilvánul meg. Ez egészséges tőgyű állatoknál nem okoz tőgygyulladást, hanem az elválasztott tejmennyiség rövid idő alatt felszívódik, és a tőgy ennek következtében üressé, petyhüdtté, ráncolt bőrűvé válik, tehát inaktív (nyugalmi) állapotba kerül.